

Teoretická východiska veřejných financí (MBA)

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Ing. Irena Szarowská, Ph.D.
Katedra financí a účetnictví

VEŘEJNÉ FINANCE – SUBJEKTY, PRINCIPY

- **Veřejné finance:**
 - aktivní ovlivňování ekonomické reality prostřednictvím veřejných rozpočtů
 - finanční vztahy související s přerozdělováním národního důchodu mezi skupinami obyvatelstva
 - veškeré finanční prostředky, kterými disponuje stát, státní orgány a ostatní veřejnoprávní orgány a organizace
- **Subjekty:**
 - vláda, parlament, místní samosprávy, fondy, pojišťovny...
- **Základní principy veřejných financí:**
 - nenávratnost
 - neekvivalence
 - nedobrovolnost

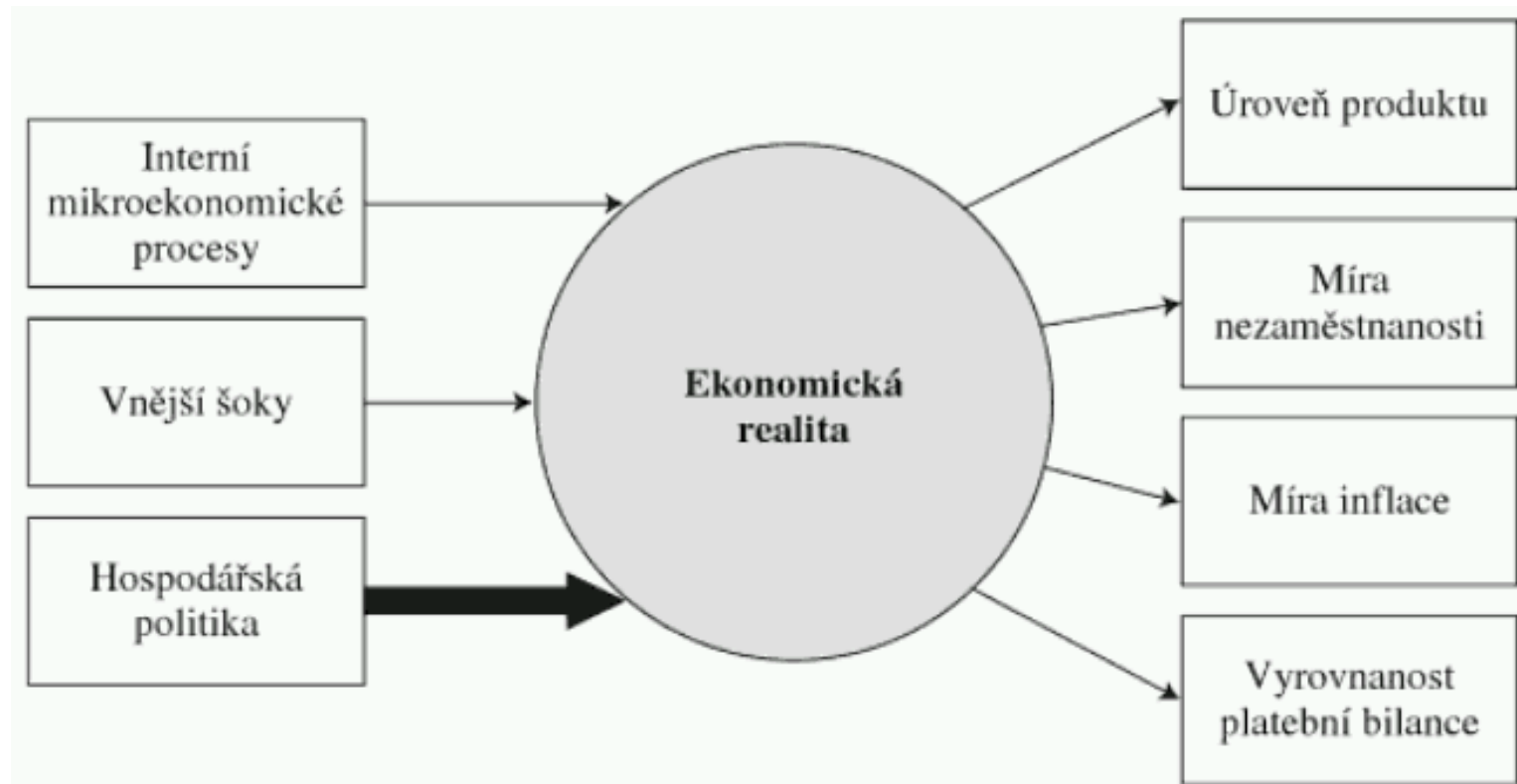
STÁTNÍ SPRÁVA

- 1 stát
 - 47 kapitol – ministerstva a ústřední úřady
 - 284 organizačních složek státu
 - 209 státních příspěvkových organizací
-

ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA

- 7 regionálních rad regionů soudržnosti
- 13 krajů a 1 hl. m. Praha
- 696 dobrovolných svazků obcí
- 6254 obcí a měst
- 10157 místních příspěvkových organizací

EKONOMICKÁ REALITA A AKTIVIZAČNÍ HOSPODÁŘSKÁ POLITIKA

Fiskální politika → Agregátní poptávka → Reálný produkt → Zaměstnanost

CÍLE OPTIMÁLNÍHO TRŽNÍHO SYSTÉMU A ZÁKLADNÍ FISKÁLNÍ FUNKCE

cíle	tržní selhání	funkce
efektivnost	mikroekonomická selhání při alokaci	alokační
stabilita	makroekonomická selhání při zabezpečování makroekonomických agregátů	stabilizační
spravedlnost	mimoekonomická selhání při zabezpečení spravedlnosti	redistribuční

FISKÁLNÍ POLITIKA

Fiskální politika působí na ekonomiku prostřednictvím objemu přerozdělovaných zdrojů, ovlivňuje ale také rozhodování ekonomických subjektů (daňový systém, systém sociálního zabezpečení, aj.) → makroekonomicky motivované využití systému VF → rozdílné krátkodobé a dlouhodobé důsledky

Cíle fiskální politiky

- zajišťování veřejných statků
- zmírňování nerovné distribuce důchodů a bohatství
- ovlivňování agregátní poptávky a hospodářského růstu.

Typy fiskální politiky

- expanzivní, restriktivní, fiskální mix

NÁSTROJE FISKÁLNÍ POLITIKY

- **podle charakteru užití nástroje**
 - záměrná (diskreční) opatření, vestavěné stabilizátory
- **podle „místa“ realizace**
 - výdajové nástroje
 - příjmové nástroje
- **podle způsobu použití**

	fiskální expanze	fiskální restrikce
přímé nástroje	zvýšení vládních výdajů (G)	snížení vládních výdajů (G)
nepřímé nástroje	snížení daní (TA)	zvýšení daní (TA)

Struktura schválených diskrečních opatření v letech 2020 a 2021 (bez protikrizových opatření)

meziroční diskreční opatření, v mld. Kč

	2020	2021
Opatření na příjmové straně	22,8	4,0
Daň z příjmů fyzických osob	2,7	-0,6
Daň z příjmů právnických osob	3,7	-0,7
Příspěvky na sociální zabezpečení	6,7	2,7
Daň z přidané hodnoty	-4,5	-1,2
Spotřební daně	12,2	5,0
Ostatní	2,0	-1,2
Opatření na výdajové straně	-42,3	-11,5
Peněžité sociální dávky	-17,4	-
Náhrady zaměstnancům	-18,8	-11,5
Zdravotnictví	-6,1	-
Celkem	-19,5	-7,5
	<i>% HDP</i>	<i>-0,4</i>

Tabulka 3.2.2: Dopad protikrizových opatření na veřejné rozpočty

v mld. Kč

	2020 poznámka
Daň z příjmů fyzických osob	-34,8
Podpora OSVČ částkou (500,- za den) - kompenzační bonus I (12.3.-30.4.2020)	-17,5
Proloužení podpory OSVČ (500,- za den) - kompenzační bonus II (1.5.-8.6.2020)	-13,6
Plošné prominutí červnové zálohy na daň z příjmů fyzických osob	-3,7
Daň z příjmů právnických osob	-39,0
Plošné prominutí červnové zálohy na daň z příjmů právnických osob	-39,0
Sociální pojištění	-15,1
Prominutí záloh na sociální pojistné pro OSVČ na období březen až srpen 2020	-15,1
Zdravotní pojištění	-8,0
Prominutí záloh na zdravotní pojistné pro OSVČ na období březen až srpen 2020 do výše vypočítané z minimálního vyměřovacího základu	-8,0
Ostatní	-1,5
Nižší dividendy od Letiště Praha	-1,5
Příjmová opatření celkem	-98,4
	<i>v % HDP</i>
	-1,8

Zdravotnictví		-40,3
Oddlužení nemocnic		-6,6
Zvýšení platby státu za státního pojištění (od 1.6. zvýšení platby za 1 pojištěnce o 500,- Kč měsíčně)		-21,1
Navýšení prostředků na platy krajských hygienických stanic a MZd		-0,2
Nákup ochranných pomůcek a zdravotnického materiálu		-12,0
Program "Czech Rise Up" - financování nových technologických řešení pro boj s nemocí COVID-19		-0,1
Program "Technologie COVID" - podpora firem vyrábějící zdravotnické prostředky		-0,3
Sociální transfery		-11,3
Prodloužení délky ošetřovného a zvýšení limitu věku dítěte na nedovršených 13 let		-8,2 vyčíslení za 3 měsíce
Zvýšení ošetřovného z 60 % na 80 % denního vyměřovacího základu		-2,8 vyčíslení za 3 měsíce
Ošetřovné pro OSVČ (424/den, maximálně 13 144 Kč měsíčně)		-0,3 dle alokace
Přímá podpora firmám		-56,1
Kompensace mzdových nákladů firmám (kurzarbeit - program Antivirus)		-54,5 vyčíslení za 2,5 měsíce
Program Úvěr COVID k provoznímu financování živnostníků a malých a středních podniků		-0,6
Program záruk COVID II - hrazení úroků		- nelze vyčíslit
Posílení prostředků PGRLF pro úvěrovou pomoc podnikatelům v zemědělství		-1,0
Ostatní		-13,8
Dezinfekce dopravy		-0,1
Realizace dopravních projektů z SFDI nad rámec rozpočtu		-6,5
Příspěvek příspěvkovým organizacím v gesci ministerstva kultury		-0,3
Zvýšení prostředků na kompenzaci dopadů v oblasti kultury		-1,1
Navýšení programu Rozvoje venkova ČR na zajištění potravinové soběstačnosti		-3,3
Navýšení prostředků na minimalizaci dopadů v lesnictví a zemědělství (proti kůrovci)		-1,2
Repatriace českých občanů ze zahraničí		-0,1
Dočasné znovuzavedení ochrany vnitřních hranic ČR		0,0
Navýšení prostředků na platy Policie a HZS a Generální ředitelství cel		-1,2
Výdajová opatření celkem		-121,5
	<i>v % HDP</i>	-2,2
Celkový dopad na saldo		-219,9
	<i>v % HDP</i>	-4,0

BARIÉRY ÚČINNOSTI FISKÁLNÍ POLITIKY

- 1) **Časová zpoždění**
- 2) **Efekt vytěsňování** (crowding out) - Jeho princip spočívá v tom, že důsledky expanzivní fiskální politiky v podobě růstu nominálního produktu se projeví také na peněžním trhu v podobě růstu poptávky po penězích a tedy i v růstu úrokové sazby. Na tento růst úrokové sazby reagují poklesem některé výdaje, zejména investiční, částečně též spotřební výdaje a vládní nákupy (financované úvěrem), případně též čistý export. Fiskální expanze je účinná pouze v systému fixních měnových kursů.

Vysvětlení: V případě fiskální expanze roste úroková míra. To povede k tendenci zhodnocení měny, centrální banka je nucena za domácí měnu nakupovat devizy, a to způsobí pokles úrokové míry a oslabí efekt vytěsňování. Naopak v případě pohyblivých měnových kursů rostoucí úroková míra povede k posílení měny a tudíž k nepříznivému účinku na čistý export NX. Je tudíž zcela neúčinná.

HODNOCENÍ ÚČINNOSTI FISKÁLNÍ POLITIKY - MULTIPLIKÁTORY

- 1) Výdajový multiplikátor** (snížení / zvýšení veřejných výdajů):

$$\alpha = 1 / (1 - mpc) = 1 / (1-c) = 1 / s$$

$$dY = 1 / (1-c) dG$$

- 2) Daňový demultiplikátor** (snížení / zvýšení daní):

$$at = - mpc / mps = - c / s$$

$$dY = - c / (1-c) dt = -c / s dt$$

- 3) Multiplikátor vyrovnaného rozpočtu:**

$$dG = dt$$

$$dY = (1-c) / (1-c) dG = 1$$

$mpc = c =$ mezní sklon ke spotřebě

$mps = s =$ mezní sklon k úsporám

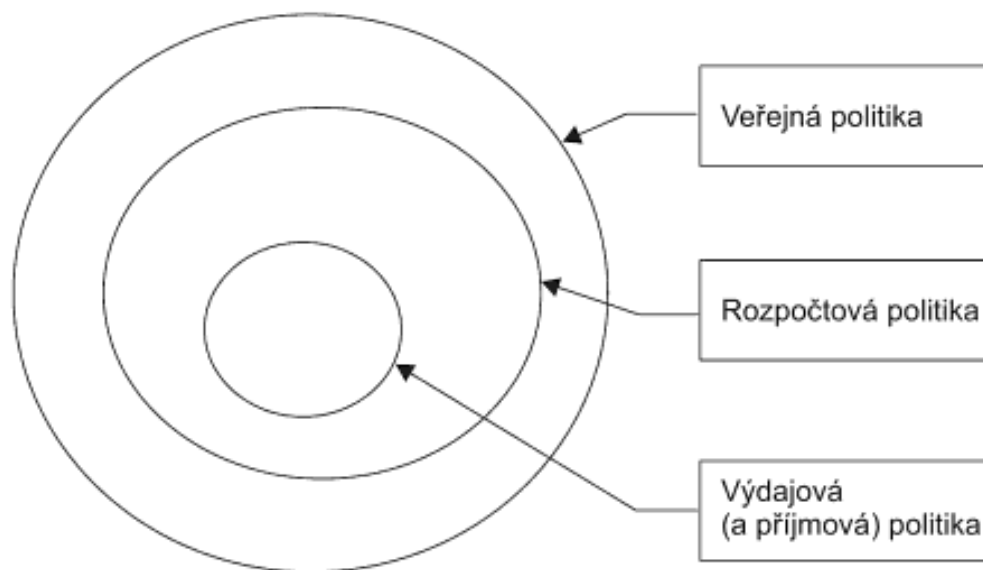
FISKÁLNÍ MULTIPLIKÁTORY - PŘEHLED

A. Výdajový multiplikátor: dy/dg^0		
Typ I uzavřená ekonomika	Typ II otevřená ekonomika	Typ III s důchodovým zdaněním
$\frac{1}{1-b}$	$\frac{1}{1-b+m}$	$\frac{1}{1-b(1-t^1)+m}$
B. Daňový demultiplikátor: dy/dt^0		
Typ I uzavřená ekonomika	Typ II otevřená ekonomika	Typ III s důchodovým zdaněním
$\frac{-b}{1-b}$	$\frac{-b}{1-b+m}$	$\frac{-b}{1-b(1-t^1)+m}$
C. Multiplikátor vyrovnaného rozpočtu: $dy/dg^0 + dy/dt^0$, $dg^0 = dt^0$		
Typ I uzavřená ekonomika	Typ II otevřená ekonomika	Typ III s důchodovým zdaněním
$\frac{1-b}{1-b}$	$\frac{1-b}{1-b+m}$	$\frac{1-b}{1-b(1-t^1)+m}$

Poznámky: b – mezní sklon ke spotřebě, m – mezní sklon k importu,
 t^1 – mezní sazba důchodového zdanění.

ROZPOČTOVÁ POLITIKA

- priorizuje **alokační** (a redistribuční) **funkci** veřejných financí
- realizace skrze veřejné rozpočty
- rozpočtová soustava ČR
 - legislativa
 - subjekty v rozpočtové soustavě

ROZPOČTOVÁ POLITIKA

Dopad sociálně politických přístupů vlády na rozpočtovou politiku

„Typ“ sociálně-politického přístupu vlády k rozpočtové politice	Dopad na výdajovou stránku veřejných rozpočtů	Priorita veřejného financování
Liberální	Přísně selektivní veřejné výdaje (např. čisté veřejné statky)	„Štíhlé“ veřejné výdaje s prioritou kompenzace poslední volby
Konzervativní	Cílový přístup	Spoluúčast občana a vlády na financování (kompenzaci) první volby
Sociální (socialistický)	Univerzalistické („plošné“) veřejné výdaje	„Štědré“ veřejné výdaje s prioritou garance prvních voličských priorit

FISKÁLNÍ A ROZPOČTOVÁ POLITIKA - ROZDÍLY

	rozpočtová politika	fiskální politika
teoretická východiska	klasické finance	keynesiánské (funkční) finance
zaměření	realizace alokačních a redistribučních záměrů	makroekonomická stabilita a stimulace
kompetentní subjekty	ministerstvo financí	vláda
vztah k rozpočtu	vyrovnanost je prioritou	vyrovnanost nemusí být prioritou
vztah k veřejným výdajům	jako suma G a T_R	pouze G ($G_c + G_i$)
vztah k veřejným příjmům	daně (T_A)	tzv. čisté daně ($T_A - T_R$)

PROSTOROVÉ ASPEKTY VEŘEJNÝCH FINANCÍ - TEORIE FISKÁLNÍHO FEDERALISMU

- **Fiskální federalismus (FF)** je založen na víceúrovňovém uspořádání soustavy veřejných rozpočtů a vztahů mezi nimi (**horizontální a vertikální struktura**), přičemž zkoumá, jak optimálně rozdělit kompetence a odpovědnost mezi jednotlivými vládními úrovněmi.
- **FF jako vědní disciplína řeší:**
 - druhy (úrovně) veřejných rozpočtů
 - strukturu veřejných rozpočtů na příslušných stupních vlád
 - vymezení kompetencí a funkcí příslušných rozpočtů
 - daňové určení: které daňové výnosy zajišťují rozhodující příjmy pro příslušný stupeň rozpočtu
 - typy transferů finančních prostředků mezi jednotlivými stupni vlád.

VLÁDNÍ ÚROVNĚ A JEJICH ROZPOČTY

Podle definice přijaté MMF a zeměmi OECD rozlišujeme 4 vládní úrovně:.

- **Ústřední vláda** a její rozpočet v unitárních státech, či federální ve federativních státech.
- **Republiková (státní, zemská, provincionální, regionální) vláda** - může jít o státy, provincie, země (ve federativních zemích), regiony, okresy, distrikty – v ČR kraje.
- **Místní (municipální) vláda.**
- **Nadnárodní vláda.**

Vznik územní samosprávy:

Přirozeně – jako obce, města, municipality – s obyvateli, kteří sídlí na stejném místě.

Uměle – z vůle státu – jako vyšší stupeň územní samosprávy na regionální úrovni, zahrnující společenství obyvatel více měst a obcí v dané oblasti, které spojují společné zájmy na střední úrovni.

Země	Úroveň územní samosprávy		
	Zemská, státní nebo regionální vláda	Vyšší úroveň (hrabství, provincie, departmenty)	Nižší úroveň (obce, okresy, distrikty)
Belgie	6	10 provincií	589 obcí
Česká republika	-	14 krajů	6 250 obcí
Bulharsko ¹⁾	-	-	264 obcí
Dánsko	-	5 hrabství	98 obcí
Estonsko	-	-	226 obcí
Finsko ⁶⁾	-	2 regiony	336 obcí
Francie ²⁾	27 regionů	101 departmentů	36 697 obcí
Chorvatsko ⁸⁾	-	21 regionů	556 obcí
Irsko	-	-	114 okresů
Itálie	27 regionů	110 provincií	8 094 obcí
Kypr ³⁾	-	-	379 obcí
Litva ¹⁾	-	-	60 obcí
Lotyšsko	-	-	119 obcí
Lucembursko ⁴⁾	-	-	106 obcí
Maďarsko	-	19 žup	3 177 obcí
Malta ¹⁾	-	-	68 obcí
Německo	16	301 okresů	11 553 obcí
Nizozemsko	-	12 provincií	418 obcí
Polsko	16 regionů	379 departmentů	2 479 obcí
Portugalsko ¹⁾	-	2 aut. regiony	308 obcí
Rakousko	9	-	2 357 obcí
Rumunsko ¹⁾	-	41 departmentů	3 181 obcí
Řecko ⁵⁾	-	13 regionů	325 obcí
Slovensko	-	8 krajů	2 930 obcí
Slovinsko	-	-	210 obcí
Španělsko	17 autonomních společenství	52 provincií	8 116 obcí
Švédsko ⁷⁾	-	20 hrabství a z toho 4 regiony	290 obcí
Velká Británie ¹⁾	3 „nezávislé“ regiony Severní Irsko, Skotsko, Wales	28 hrabství	406 okresů
Celkem EU 27	105	1 126	89 149

1) Na místní úrovni existují sub-municipální úrovně (komunity, lokality, farnosti)

DOPORUČOVANÉ ROZDĚLENÍ PŘÍJMŮ A KOMPETENCÍ

Ústřední vláda ¹	Zemská vláda ²	Místní a regionální vláda ³
<i>Příjmy</i>		
daň z přidané hodnoty	individuální důchodová daň	majetkové daně
individuální důchodová daň	přirážky k zemským daním	daně z motorových
daň korporací	prodejní daně (maloobchod)	vozidel
spotřební daně	spotřební daně	uživatelské poplatky
daň z přírodních zdrojů	majetkové daně	správní poplatky
cla	daně z motorových vozidel	
vývozní daň		
<i>Výdaje</i>		
zdravotní péče třetího řádu (výzkum, infekční choroby)	zdravotní péče druhého řádu (nemocnice, zvláštní péče)	základní zdravotní péče
vysokoškolské vzdělání	vyšší a střední vzdělání	základní a střední vzdělání
meziměstské silnice a dálnice	meziměstské silnice a dálnice	městské komunikace
meziměstská veřejná doprava	meziměstská veřejná doprava	městská veřejná doprava
řízení přírodních zdrojů	ochrana ovzduší a vody	likvidace odpadů
obrana	řízení přírodních zdrojů	vodovody, kanalizace
	policie	požární ochrana
		územní plánování
		bydlení
		kultura
		podpora turistického ruchu
		policie

¹ Ústřední vládní, resp. federální úroveň.

² Ve federálně uspořádaných zemích zemská, resp. státní úroveň.

³ Územní samospráva – obce, vyšší stupně územní samosprávy.

Pramen: *World Development Report*. The World Bank 1997, Washington, D. C.

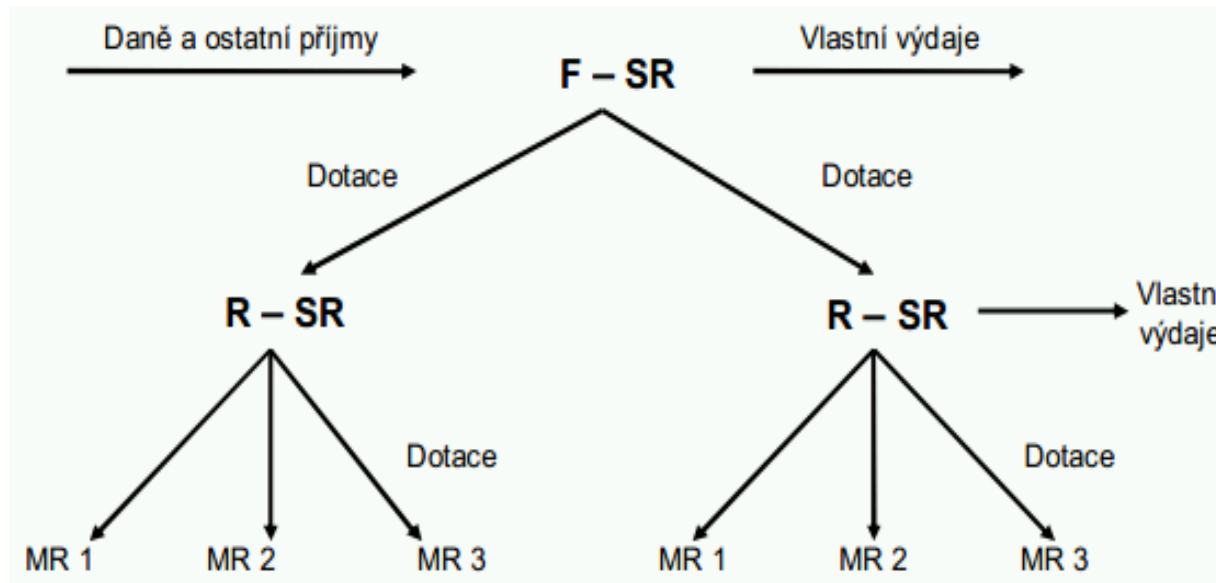
ZÁKLADNÍ MODELY FISKÁLNÍHO FEDERALISMU

Dle teorie FF:

- **Horizontální model**- pohyb prostředků mezi jednotlivými institucemi veřejné správy na stejné vládní a tedy i rozpočtové úrovni (\leftrightarrow).
 - Německo (od roku 1969) - vykazuje rysy unitárního státu (silná ústřední vláda s rozsáhlou oblastí vlivu, jednotná daňová soustava a také jednotná legislativa) a také prvky federativního uspořádání (existence střední úrovně vlád – zemí).
- **Vertikální model** – pohyb finančních prostředků mezi jednotlivými úrovněmi vlád, nejčastěji od vyšší úrovně vlády k nižší (tj. po vertikále $\downarrow\uparrow$).
 - „koláčový model“ či „model vrstveného dortu“ –uplatňován především v anglosaských zemích (USA, Kanada a Austrálie) a vychází z fiskální autonomie jednotlivých úrovní vlády druhy (úrovně) veřejných rozpočtů.

V praxi: centralizovaný, decentralizovaný, kombinovaný

CENTRALIZOVANÝ MODEL FISKÁLNÍHO FEDERALISMU

F - SR ...státní (federální) rozpočet, R - SR...krajský (republikový) rozpočet, MR...municipální rozpočet

Velmi malá míra soběstačnosti nižších vládních celků. Vlastní příjmy nižších stupňů nestačí krýt jejich výdaje a jsou odkázány na dotace z vyšších rozpočtů. Finanční vztahy jsou uskutečňovány po vertikální linii - hlavně formou účelových dotací.

??? Hlavní výhody a nevýhody???

CENTRALIZOVANÝ MODEL FISKÁLNÍHO FEDERALISMU

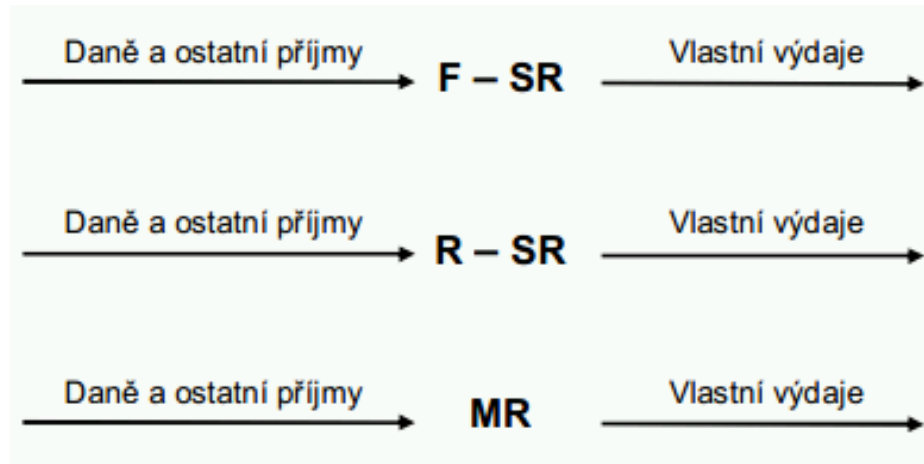
Hlavní výhody centralizovaného modelu:

- + jednotný postup při získávání příslušných příjmových složek od daňových poplatníků,
- + vyloučení meziregionální daňové konkurence

Hlavní nevýhody centralizovaného modelu:

- snížení zájmu municipalit o zvýšené získávání rozpočtových příjmu z vlastních zdrojů,
- subjektivismus rozhodování při rozdělování finančních prostředků pro nižší vládní úroveň
- pomalá až žádná reakce na specifické problémy nižších úrovní vlády, což může vést k celkovému zpomalení hospodářského a společenského rozvoje zejména těch oblastí, které mají nedostatek finančních prostředků.

DECENTRALIZOVANÝ MODEL FISKÁLNÍHO FEDERALISMU

F - SR ...státní (federální) rozpočet, R - SR...krajský (republikový) rozpočet, MR...municipální rozpočet

V ryzí podobě se předpokládá úplná finanční samostatnost nižších vládních celků. Vyskytuje se pouze jako teoretický model, v praxi není využíván

??? Hlavní výhody a nevýhody???

DECENTRALIZOVANÝ MODEL FISKÁLNÍHO FEDERALISMU

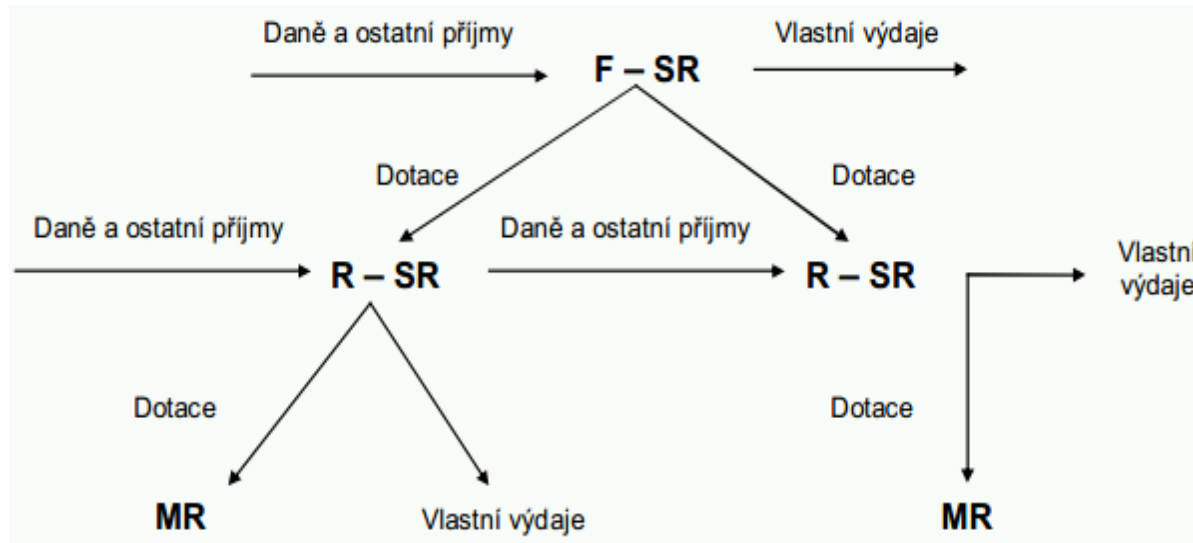
Hlavní výhody decentralizovaného modelu:

- + posilování odpovědnosti nižšího stupně vlády při zajišťování produkce stanovených veřejných statků a tím i rozvoje příslušné obce nebo regionu
- + místní vlády jsou zodpovědné za efektivní využití přidělených finančních prostředků přímo svým voličům
- + existence přímé vazby mezi příjmy a výdaji v dané municipalitě nebo regionu

Hlavní nevýhody decentralizovaného modelu:

- jednotlivé druhy příjmů nemusí být spravedlivě rozděleny vzhledem k dřívějším nebo současným podmínkám a může tak docházet k neoprávněným rozdílům mezi municipalitami a oblastmi,
- nemusí být pamatováno na tvoření rezerv
- může docházet ke vzniku nežádoucí daňové konkurence mezi obcemi a regiony
- ústřední vláda může mít nedostatek finančních prostředků pro celonárodní potřeby

KOMBINOVANÝ MODEL FISKÁLNÍHO FEDERALISMU

F - SR ...státní (federální) rozpočet, R - SR...krajský (republikový) rozpočet, MR...municipální rozpočet

Zahrnuje v různé míře prvky jak z centralizovaného, tak decentralizovaného modelu, které příslušný uživatel (stát) pokládá pro určitý stát a pro určité období (určitý stupeň hospodářského rozvoje) za vhodný.

??? Hlavní výhody a nevýhody???

KOMBINOVANÝ MODEL FISKÁLNÍHO FEDERALISMU

Kombinovaný model by měl poskytovat:

- optimální míru hospodářské samostatnosti vyjádřené v dostatečných kompetencích a hlavně potřebných zdrojích finančních prostředků,
- odpovědnost za plnění dohodnutých a potřebných úkolů (produkci veřejných statků),
- přiměřené uplatňování a respektování jednotné linie z centra,
- garance za minimální úroveň rozvoje každé obce či území.

FISKÁLNÍ FEDERALISMUS V ČR

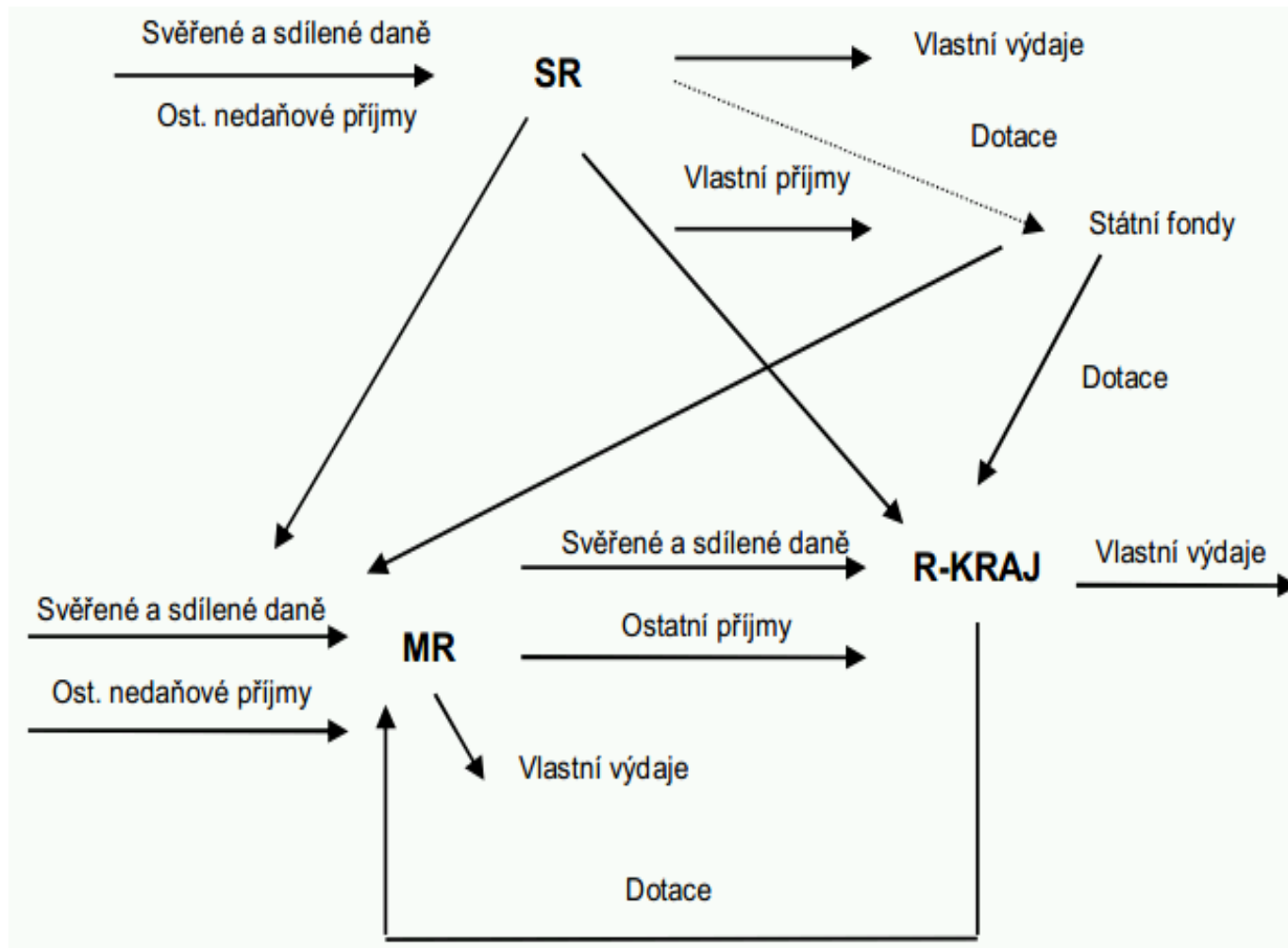
V ČR se uplatňuje kombinovaný model FF s decentralizačními prvky.

Daňové určení a fiskální vazby jsou určeny (vše v platném znění - dostupné např. zde: www.zakonyprolidi.cz):

- Zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní,
- Zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech,
- Zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů,
- Vyhláškou č. 429/2017 Sb., o podílu jednotlivých obcí na hrubém výnosu DPH a daní z příjmů,
- Zákonem o státním rozpočtu na příslušný rok.

Ani obce, ani kraje **nejsou plně finančně soběstačné.**

MODEL FISKÁLNÍHO FEDERALISMU V ČR

F - SR ...státní (federální) rozpočet, R - SR...krajský (republikový) rozpočet, MR...municipální rozpočet

ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ

- státní vs. municipální daně
- sdílené vs. svěřené daně

Rozpočtové určení daní v ČR

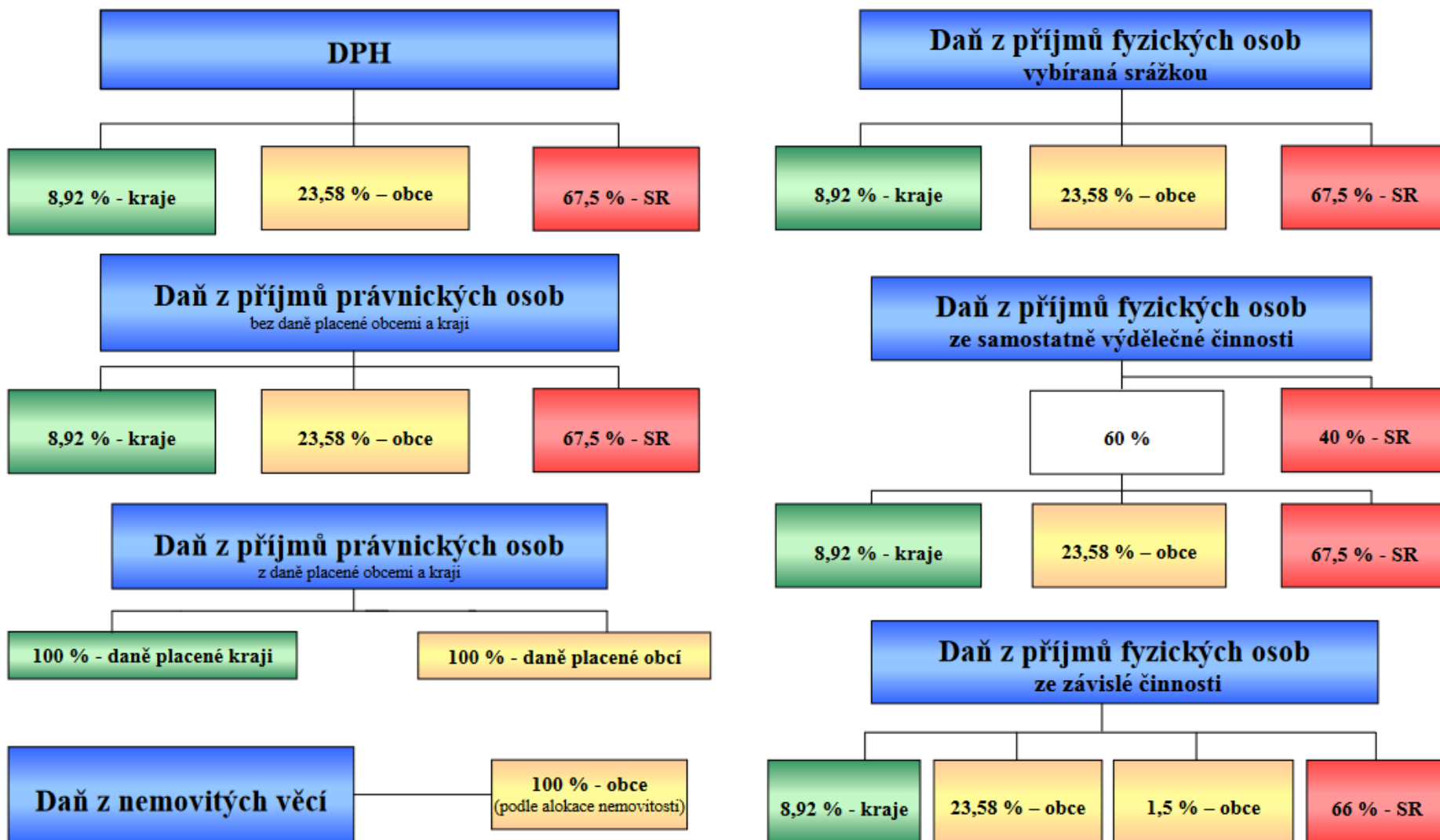
- dle zákona 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní
- princip: není-li v zákoně určeno, je obvykle daň příjmem SR

Kromě SR daně plynou:

- krajům
- obcím,
- státním fondům (SFDI)

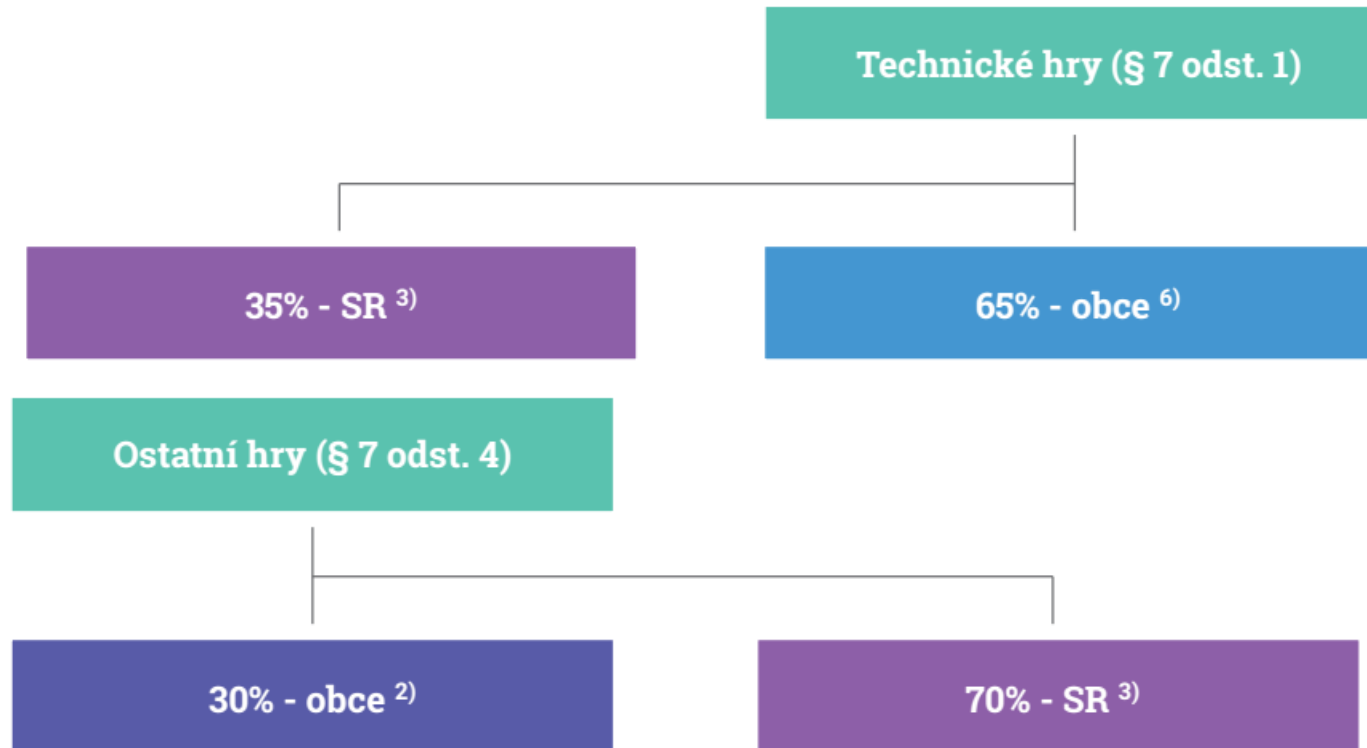
!!! převažují sdílené daně !!!

Schéma rozpočtového určení daní od 1. 1. 2018

ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ

Daň z hazardu (Zákon č. 187/2016 Sb.)

MF ČR: Státní rozpočet v kostce 2018

?? Způsob převodu daňových výnosů jednotlivým krajům a obcím ??

SHRNUTÍ

- Veřejné finance jsou nezbytné pro realizaci veřejných politik, jelikož představují aktivní ovlivňování ekonomické reality prostřednictvím veřejných rozpočtů
- Základní principy veřejných financí jsou nenávratnost, neekvivalence a nedobrovolnost
- S veřejnými financemi je nejužěji spojena fiskální a rozpočtová politika.
- Prostorovými aspekty veřejných financí se zabývá fiskální federalismus.
- V rámci určení toho, které vládní úrovně mají vykonávat jaké fiskální funkce, se nejvíce decentralizuje alokační činnost vlád dle kritéria dopadu užitků. Stabilizační a redistribuční funkce jsou spíše centralizovány.
- V praxi se nejčastěji používá kombinovaný model fiskálního federalismu, lze však nalézt země, které se blíží více (de)centralizovanému modelu.
- Fiskální soustava v ČR je spíše centralizovaná, protože sub-centrální vlády nemají vlastní daňovou pravomoc.

DALŠÍ ZDROJE KE STUDIU

- DVOŘÁK, P., 2008. *Veřejné finance, fiskální nerovnováha a finanční krize*. Praha : C.H.BECK, 2008, str. 19-45.
- HAMERNÍKOVÁ, B., KUBÁTOVÁ, K., 2004. *Veřejné finance*. Praha: Eurolex Bohemia, s. 275 – 292.
- PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., 2002. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI Publishing.
- STIGLITZ, J.E., 1997. Fiskální federalismus. In *Ekonomie veřejného sektoru*. Praha: Grada Publishing, s. 587-611.
- SZAROWSKÁ, I., 2006. *Veřejné finance A - Distanční opora ke studiu*. Karviná: OPF SU